

**DO Penedès, synoniem voor innovatie?
DO Penedès, Synonyme d'innovation?**

Thomas De Vleeschauer

Eindwerk academiejaar 2016 – 2017
voor het verwerven van de titel
Sommelier-Conseil
geschreven in opdracht van
de Vlaamse Wijnacademie
en
l' Université du Vin de Suze-la-Rousse
door
De Vleeschauwer Thomas
Ledebaan 49, 9300 Aalst

DO Penedès, synoniem voor innovatie?

Copyright: Thomas De Vleeschauwer

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	4
1. Inleiding	5
2. Situering	6
2.1 Geografie.....	6
2.2 Geschiedenis.....	8
2.3 Economie.....	12
2.4 Politiek.....	14
3. Klimaat	16
4. Bodem	18
4.1 De subzones.....	19
5. Druiven	22
5.1 Authentieke.....	22
5.1.1 Witte druiven.....	23
5.1.2 Blauwe druiven.....	23
5.2 Internationale.....	24
5.2.1 Witte druiven.....	24
5.2.2 Rode druiven.....	25
5.3 Wijnstijlen.....	26
6. Appelaties	26
7. Penedès: van bulk naar kwaliteit	27
7.1 Bulk voor 1970.....	27
7.2 Kwaliteit vanaf 1970.....	29
8. Penedès synoniem voor vernieuwing?	32
8.1 Wat is vernieuwing?.....	32
8.2 Penedès en vernieuwing.....	33
8.3 Penedès wijnbouwers en vernieuwing.....	34
8.3.1 Vernieuwing of vernieuwend denken?.....	35
8.4 Uitingen van vernieuwend denken in.....	36
8.4.1 Wijngaard.....	36
8.4.2 Wijnhuis.....	38
8.4.3 Marketing.....	41
8.4.4 Officiële instanties.....	42
8.4.5 Vernieuwing volgens Consejo Regulador.....	43

8.5 Redenen voor vernieuwing	44
9. Vernieuwend denken of revolutie?	46
9.1 Wat is revolutie?.....	46
9.2 Vernieuwing versus revolutie.....	47
10. Is het vernieuwend denken te proeven ?	48
10.1 Tasting	48
11. Conclusie	51
Bibliografie.....	53

Voorwoord

Spanje is het land van de zon, van talrijke costa's, fiestas en siëstas. Het is het land van grote kunstenaars zoals Salvador Dalí, Pablo Picasso en Antoni Gaudí en schrijvers zoals Cervantes en F. Garcia Lorca. Een groot cultureel en historisch rijk verleden dat je onmiddellijk bij de keel grijpt. Maar bovenal is het ook een land van fantastisch lekker eten en drinken: tapas, paella, Ibericoham, olijven, ... en natuurlijk wijn in alle soorten. Dien ik nog meer redenen op te sommen om mijn liefde voor dit land duidelijk te maken?

Mijn liefde voor dit land is een goede veertien jaar geleden geboren. Toen bezochten wij met de school de prachtige streek Catalonië. Ik ben ervan overtuigd dat hier het zaadje van mijn voorliefde voor (Spaanse) wijn is beginnen te ontkiemen. Maar ik had nooit gedacht dat dit zaadje uiteindelijk zou uitgroeien tot de stevige wijnstok die het vandaag is. Mijn wortels boren zich steeds dieper in de grond en voeden zich meer en meer met de nodige kennis-mineralen.

Met veel nieuwsgierigheid, enthousiasme en energie ben ik dan ook begonnen aan dit eindwerk dat mij na drie jaar hopelijk naar de eindstreep zal loodsen: Sommelier-Conseil worden. In elk geval ben ik de opleiding al zeer dankbaar omdat mijn eindwerk al een schitterende herinnering heeft opgeleverd. Ik was even vergeten hoe mooi en divers de Penedès-streek wel is.

Ik wil hier ook mijn grootvader-zaliger bedanken die het zaadje voor wijn wel degelijk heeft geplant en heeft gevoed gedurende jaren. Hij is ook een van de redenen waarom ik deze opleiding uiteindelijk ben gaan volgen: een droom die hijzelf nooit heeft kunnen verwezenlijken.

Verder wil ik ook mijn familie bedanken die mij gesteund heeft in een bijzonder moeilijke periode en mij aangemoedigd heeft om deze opleiding te volgen.

Speciale dank gaat ook uit naar alle docenten die mij gedurende drie jaar enthousiast en met kennis van zaken veel bijgeleerd hebben over wijn in de ruime zin van het woord.

Bedankt!

1. Inleiding

Wie cava zegt, zegt bijna in één zin ook Spanje. Maar de echte kenner zal onmiddellijk de link leggen met één specifieke regio in Catalonië, namelijk de Penedès. Deze prachtige streek heeft lange tijd onder het juk gezeten van het merk Cava en zit daar volgens mij nog altijd een stukje onder. Eigenlijk kunnen wij zeggen dat deze regio in heel de wereld een beetje slachtoffer is geworden van het succes van haar sprankelende drank.

Er is al ontelbaar veel inkt gevloeid over cava als zijnde een synoniem voor de Franse Champagne. Ik ga hier even kort door de bocht maar zo wordt het wel door velen gecercipieerd. Terecht of niet terecht? Dat laat ik hier in het midden.

Maar de Penedès alleen vereenzelvigen met cava zou de regio echt oneer aandoen. Daarom ga ik hier geen uiteenzetting geven over de Spaanse schuimwijn, maar wil ik de stille parels van dit gebied de nodige aandacht geven. Zijn die er of is het slechts een illusie die ik mij voor ogen houd?

De Penedès is al lang niet meer de regio van alleen maar bulk- en lage kwaliteitswijnen. Deze streek heeft ontdekt - en is dat nog volop aan het doen - dat ze meer in haar mars heeft. Een regio op zoek naar een nieuwe en misschien ook wel unieke identiteit binnen de hedendaagse wijnwereld. Zal deze regio van haar cava-imago afraken en hoe zal, kan, moet ze dat doen? Hoe kan ze zich opwerpen tot een volwaardige wijnstreek in de ogen van de consumenten? En is ze in staat om dat te doen of houdt ze zichzelf voor de gek?

Toch vragen waarop niet zomaar uit de losse pols een antwoord kan worden geformuleerd. Hiervoor is het belangrijk om eerst even de regio zelf van naderbij te bekijken en even terug te gaan in de tijd om zo beter de achtergrond te begrijpen waartegen deze vernieuwing – later in deze uiteenzetting zal blijken of dit woord terecht wordt gebruikt – zich afspeelt.

Weinigen weten dat het een vrij complexe regio is met verschillende klimaatzones, geografische landschappen, bodemtypes, Binnen dit kleine gebied van 2500 ha aan wijngaarden, bestaan er maar liefst negen subzones met hun eigen microklimaat. Het is dus belangrijk hier even op in te zoomen. Want dergelijke complexiteit kan toch niets anders betekenen dan dat deze regio meer dan alleen cava kan produceren.

Een boeiende streek dus die haar eigen (commerciële) weg aan het bouwen is, een eigen identiteit probeert te creëren en te verkopen als dusdanig. Hoe ze dat probeert te doen? Daar probeer ik een antwoord op te vinden. Of ze daarin slaagt, is een andere vraag. Kan ze zich staande houden in een zo uitgebreid landschap aan wijnen? Is de DO Penedès echt een synoniem voor vernieuwing? Stiekem hoop ik van wel. Maar ...

2. Situering

2.1 Geografie

De wijnstreek Penedès (ongeveer 25.000 ha in totaal), gelegen in de autonome regio Catalonië in het noordoosten van het Iberische schiereiland, strekt zich uit over ongeveer 65 km, tussen Martorell in het noorden en Roda de Berà in het zuiden. Het overgrote deel ligt ten zuiden en zuidwesten van de hoofdstad Barcelona met één deel – Bajo Penedès – dat een stukje doorloopt in de provincie Tarragona. Zij wordt begrensd door de Middellandse zee in het oosten en het Catalaans Kustgebergte¹ in het westen.

De hoogste toppen van dit Catalaans kustgebergte omringen de Penedès, met de Montseny (1745 m) in het noorden en de beroemde Montserrat (1241 m) en de Montsant (1071 m) in het zuiden.

Het totale gebied omvat iets meer dan 1.550 m² waarop ongeveer 165.000 inwoners leven.

Belangrijke rivieren die de regio doorsnijden zijn de Foix (41km), Gaià (59 km), Llobregat (170 km) en Anoia (68 km). Deze laatste ontstaat ten westen van Barcelona bij Igualdada in de Sierra de Alba en wordt beschouwd als de levensstroom van het wijngebied.

De Penedès-streek wordt eigenlijk nog het best vergeleken met een reuze trap met drie treden (wijn districten²) die wij opstappen van oost naar west.

- De eerste trede, Baix-Penedès (Catalaans), Penedès marítim of Bajo Penedès (Castiliaans) genaamd, bevindt zich het dichtst bij de Middellandse zee op een hoogte tussen 0 en 250 meter. Dit wijn district ligt tussen Barcelona en Tarragona (zelfs een stukje in de provincie Tarragona) met als hoofdstad El Vendrell. Vroeger voornamelijk gekend voor de versterkte zoete wijnen.
- De tweede trede, Penedès central of medio, ook wel Garraf genaamd, is het belangrijkste producerende gebied met glooiende heuvels variërend van 250 tot 500 meter. De uitstekende zuidoostelijke ligging ten opzichte van de zon in combinatie met de hogere ligging maken dit gebied ideaal voor de rijping van de druiven. Dit

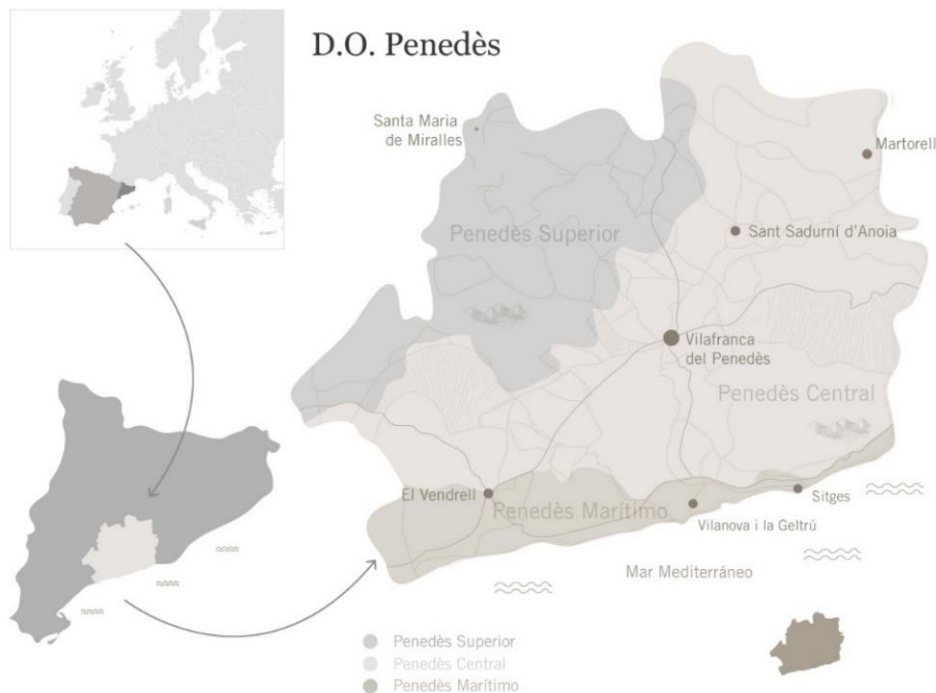

¹ Het Catalaans Kustgebergte is een bergketen dat parallel loopt met de kust en ongeveer 250 km lang is. Het bestaat uit drie delen: Cordillera Litoral, la Depresión Prelitoral, La Cordillera Prelitoral.
<https://entrecumbres.wordpress.com/sistemas-montanosos/cordillera-costero-catalana/>

² Tom Stevenson, "De meest complete wijncyclopedie" - *Penedes: Het land van de cava*, p.318

gebied ligt ideaal tussen de cordillera litoral en prelitoral. Maar behoort grotendeels wel tot Alt Penedès.

- De laatste trede en het hoogst gelegen is Penedès Superior of Alt Penedès met hoogtes van 500 tot 900 meter, aan de rand van het Centraal plateau. Hier heerst een nog koeler klimaat (vergelijkbaar met de Champagnestreek en de Rijnvallei). Van de druiven die hier groeien wordt in kleine hoeveelheden zeer goede wijn gemaakt. In dit district ligt tevens de wijnhoofdstad van de D.O. Penedès, Vilafranca del Penedès.

Deze kaart³ geeft ongeveer de drie verschillende zones binnen de Penedès weer.

Een andere belangrijke stad in de Penedès is Sant Sadurní d'Anoia. De hoofdstad van - en traditioneel altijd gelinkt met de Spaanse schuimwijn - Cava. Op 13.000 inwoners zijn er honderd Cava-bedrijven. Zij zijn verantwoordelijk voor negentig procent van de productie van Cava in heel Spanje.

Andere belangrijke wijnsteden en cavasteden zijn Olerdola, Castellvi de la Marca, L'Arboc, Torrelles de Foix, Sant Marti Sarroa, Vilobi del Penedes, Font-Rubi, El Plá del Penedes, Subirats, Masquefa, Piera, St.-Esteve de Sesrovires, San Marti de Sarroca, Vilovi del Penedès, Torrelavit, Martorell, San Cugat ,

³ Bron: <http://www.torres.es/en/vineyards/mas-rabell>

2.2 Geschiedenis

De geschiedenis van de Penedès is natuurlijk zeer nauw verwant met die van Catalonië en bijgevolg ook die van Spanje, waar het onderdeel van uitmaakt. Maar het is toch goed om weten dat ze van oudsher als aparte gebieden aanzien werden.

Als er één rode draad door de geschiedenis van deze regio loopt, dan is het wel die van onafhankelijkheid. Zelfs tot op vandaag speelt deze kwestie nog altijd een rol. Maar ook wijn zal zijn hoofdrol opeisen in deze rijke geschiedenis. Zo wijzen heel recente bronnen⁴ aan dat de eerste wijngaard van Catalonië gelegen was in de Penedès en dateert van de 7de eeuw v.C. Ook een wijnpers uit de 4de eeuw, die te bezichtigen is in het Vinseum – het wijnmuseum – wijst erop dat er al heel vroeg wijn werd gemaakt. Dit betekent dus ook dat er allang aan wijnbouw werd gedaan voordat de Feniciërs hun handelspost in Cádiz (1100 v.C.) hadden.

De geschiedenis verloopt grotendeels gelijk met die van andere landen. De eerste menselijke nederzettingen in Catalonië dateren uit de prehistorie. Het waren toen de Iberische en Kelt-Iberische stammen die het voor het zeggen hadden. Nadien in de Oudheid kwamen de Feniciërs en de Grieken die hun gebied uitbreidden. Een legende wil bijvoorbeeld dat de Griekse halfgod Hercules 'himsel' de stad Barcelona heeft gesticht. Feit is in ieder geval dat er in de 6de eeuw v.C. aan de Costa Brava, in het noordoosten van Catalonië, een Griekse nederzetting ontstond: Empurion.

In de 3de eeuw v.C. veroverden de Romeinen deze nederzetting en versloegen de Feniciërs. Tijdens de Romeinse bezetting floreerde ook de wijnproductie in de Penedès. Zo werden er verschillende rode druivensoorten, die geïmporteerd waren door de Feniciërs en Grieken uit het Midden-Oosten en Egypte, gecultiveerd. De productie van rode wijn kende een boost omdat witte druiven meestal gebruikt werden als offer voor Bacchus.

Onder Romeins bestuur werd de Spaanse wijn geëxporteerd en verhandeld in het ganse Romeinse rijk. De twee belangrijkste Spaanse wijnproducerende regio's waren Terraconensis (het huidige Tarragona) in het noorden en Baetica (het huidige Andalusië) in het zuiden.

In de Penedès zelf kwam de wijnhandel op kruissnelheid doordat de Via Augusta, de draaischijf van de wijnhandel in die tijd, dwars door de Penedès sneed. Getuige daarvan zijn de talrijke amforen (*zie foto*) die dienden om

⁴ Archeologische opgravingen, die enkele jaren geleden gestart zijn, hebben ongeveer 400 druivenpitten van twee verschillende variëteiten aan het licht gebracht. Dit is het bewijs van de oudste druiven die in Catalonië geteeld werden. Ze werden opgegraven op de *Font de la Canya*-heuvel in Avinyonet del Penedès. Er zou ook documentatie zijn over meer dan 400 winkels die aantonen dat dit gebied waarschijnlijk een economisch centrum was waar wijn en granen werden verwerkt en verhandeld. - Bron: <http://www.fontdelacanya.cat/>

wijn te transporteren naar Rome. Ook de interessante geografische ligging van de Penedès zorgde ervoor dat de productie van zowel witte als rode wijn in deze streek steeds groeide, en met de tijd ook haar reputatie.

Maar de Romeinse heerschappij blijft niet duren en aan het einde van de 4de eeuw n.C. nemen de Vandalen het roer over. Echter niet voor lang! Want tegen het jaar 500 worden ze verdreven door de Visigoten. Catalonië maakt dan een tijd lang deel uit van het koninkrijk Toulouse, totdat het in 718 door de Moren veroverd wordt. In verband met de wijncultuur is er over deze periode weinig geweten. Maar er is wel bewijs gevonden dat bij de Moorse invasie in de vroege achtste eeuw, er nog altijd druiven verbouwd werden en wijn gemaakt werd.

Gelukkig voor Catalonië (en dus ook de Penedès) worden de Moren vrij snel verdreven. De drang naar onafhankelijkheid, die zo kenmerkend is voor deze streek, is hier waarschijnlijk ontstaan. De bewoners vluchtten over de Pyreneeën naar Frankrijk, hergroepeerden zich en vochten terug onder leiding van Karel de Grote. Met de stichting van de Spaanse Mark ⁵, de bufferzone tussen het Rijk van Karel de Grote en de Moren, kun je eigenlijk spreken van de oorsprong van de Catalaanse eenheid. Catalonië herwon zijn soevereiniteit en breidde zijn gebied uit. Hierdoor was de Penedès één van de weinige wijnregio's die minder geleden heeft onder de Moorse bezetting en één van de weinige die wijngaarden is blijven aanplanten.

In de daarop volgende jaren is er één constante die heeft bijgedragen tot het behoud van de wijnbouw in Catalonië : de kloosterordes. Van de armste parochie tot het rijkste klooster (vooral de Orde van de Cisterciënzers en Benedictijnen), iedereen had wijn nodig voor zijn eucharistievieringen. De clerus werd op dat moment de belangrijkste afnemer van wijnen in de Penedès.

Rond het jaar 1000 was Catalonië zo goed als onafhankelijk onder het bewind van de 'Condes de Barcelona'. Maar de grootste expansie heeft Catalonië te danken aan het feit dat het in de 13de eeuw een belangrijke zeemacht werd door zijn ligging. Op zijn hoogtepunt heerste de handelsvloot over de Middellandse Zee en de Atlantische Oceaan tussen Portugal en Afrika.

Maar mooie liedjes duren niet lang en in 1387 komt een eind aan deze expansie. Onenigheid tussen de erfgenamen verdeelt de staat. Ook in Aragón blijven de veranderingen intussen niet uit: Ferdinand van Aragón trouwt met Isabella van Castilië waardoor beiden heersten over het hele huidige Spaanse grondgebied, hoewel het officieel twee aparte monarchieën bleven. Onder hun leiding werden de Moren definitief verslagen en werden ook de Joden vervolgd. De 'Reconquista' (het herstel van de christelijke macht) was hiermee een feit. Het

⁵ Een bufferstaat bestaande uit verschillende (in oorsprong vaak Visigotische) graafschappen. Onder het motto 'verdeel en heers' kregen al die staatjes een grote mate van autonomie zodat er geen grote nieuwe staat zou ontstaan. Deze zogenaamde Spaanse Mark liep van het Baskenland tot aan de Middellandse zee en was dus groter dan het huidige Catalonië. Bron: <http://www.sitges-info.nl/geschiedenis-van-catalonie/>

machtsoverwicht verschoof westwaarts en er komt een eind aan de Catalaanse onafhankelijkheid.

Met de Spaanse Reconquista leefde ook de wijnexport opnieuw op. Onder andere Catalaanse wijn werd eerst naar de Engelse wijnmarkten in Bristol, Londen en Southampton verscheept. De kwaliteit van deze geëxporteerde wijn was zeer goed en werd op dat moment op gelijke voet gezet met wijnen uit de Gascogne. Maar de handelsrelaties tussen Engeland en Spanje verslechterden snel. Gelukkig was er Christoffel Columbus die de Nieuwe Wereld ontdekte en die nieuwe mogelijkheden opende voor de export en dus ook voor de productie van wijn.

In de daarop volgende eeuwen vecht Cataluña, aan de zijde van Frankrijk een successieoorlog met Castilië uit. Na de oorlog krijgt het echter niet de beloofde onafhankelijkheid. Franse en Castiliaanse troepen verenigen zich om de Catalanen aan te vallen. De Catalanen verliezen de strijd (1714) en dus ook hun regionale autonomie: hun wetten en taal worden afgeschaft en vervangen door de Castiliaanse. Voor Catalonië betekende dit een periode van teruggang en verval. In de komende eeuw zou het Catalaans bewustzijn ook bijna verdwijnen.

Het begin van de 19de eeuw wordt vooral gekenmerkt door oorlogen en sociale onrust. Maar in de tweede helft van de 19de eeuw begint de industrialisatie en werpt Catalonië zich op tot een belangrijk industrieel centrum. Het begint weer te strijden voor meer onafhankelijkheid.

De wijnhandel blijft het in die periode goed doen. In het midden van de 19de eeuw zorgde een geluk bij een ongeluk voor een Spaanse wijnboost. De phylloxera - druifluus - vernielde eerst vooral de Franse wijngaarden. Hierdoor werd Spanje een belangrijke spil in de bevoorrading voor Frankrijk en ook andere landen. Het begon met het produceren van massawijnen. Franse wijnmakers staken de grens over en vestigden zich vooral in Rioja, Navarra en Catalonië (waaronder ook de Penedès) en brengen vernieuwingen mee.

Uiteindelijk bereikte de druifluus ook de Spaanse wijngebieden. Maar doordat de wijngebieden van elkaar gescheiden waren door de Meseta Central kende het beestje een trage uitbreiding. Tegen dat de Spaanse wijnindustrie vol getroffen werd door de druifluus was de remedie tegen het diertje gevonden. Het zorgde wel voor een kentering in de Penedès-regio.

Op dat moment was een groot deel van de wijngaarden in de Penedès wel aangetast door de druifluus. Veel wijnbouwgrond werd toen opnieuw aangeplant met voornamelijk witte druiven in plaats van rode druiven. In de Penedès werd toen ook de allereerste cava ontwikkeld door José Raventos.

Aan het einde van de 19de eeuw ontstond door alle vernieuwingen ook weer een nieuw Catalaans bewustzijn: de Renaixença⁶, ofwel Renaissance. Gedreven door een nieuwe tijdgeest ontplooiden kunstenaars, industriëlen, schrijvers en architecten daarop vele initiatieven om de aandacht voor de Catalaanse taal en literatuur te vergroten.

Tijdens de Tweede Spaanse Republiek, opgericht in 1931, krijgt de welvarende regio meer onafhankelijkheid door middel van een officieel statuut. Hieraan komt echter een abrupt einde door het begin van de Spaanse Burgeroorlog en de daaropvolgende dictatuur van Franco. Alles wat Catalaans is, is volgens de dictator niet-Spaans en wordt in deze periode strikt verboden. Ook de wijnindustrie leidt hieronder. Wijngaarden doorheen Spanje werden verwaarloosd en wijnhuizen werden vernield. Vooral Catalonië en de Penedès in het bijzonder werden hier hard door getroffen. Ook de Tweede Wereldoorlog had zware gevolgen voor de wijnindustrie.

Na de dood van Franco wordt Catalonië op 22 december 1979 uitgeroepen tot autonome regio binnen het Koninkrijk Spanje en wordt het Catalaans in de nieuwe Spaanse grondwet erkend als "co-officiële" taal. In 1980 werd Jordi Pujol verkozen tot president van Catalonië. Hij oefende deze functie uit tot 2003 en hij werd hét gezicht van de nieuwe Catalaanse identiteit.

Economisch ging het Catalonië voor de wind. De regio was de grote geldbron voor de Spaanse economie. Ook de wijnindustrie draait weer op volle toeren in de regio en kan profiteren van de populariteit van de Spaanse schuimwijn: cava.

Ondanks de herwonnen grote mate van zelfbeschikking groeit echter vandaag nog steeds de wens naar volledige onafhankelijkheid van Spanje. Ook in het wijnlandschap zal deze onafhankelijkheidskwestie een rol spelen.

⁶ Het blad Renaixença: toonbeeld van de wederopstanding van de Catalaanse cultuur. Vandaar ook de Fenix in het logo. - Bron: <http://www.sitges-info.nl/geschiedenis-van-catalonie/>

2.3 Economie

Economie is een belangrijke factor voor elke regio. Het lijkt mij dan ook aangewezen om de economie even te kaderen. Want economie betekent welvaart en dus vaak investeringen. Wie investeringen zegt, kan ook in de meeste gevallen spreken van vernieuwingen. In dit opzicht kunnen wij dan ook de eventuele vernieuwingen in de Penedès verklaren.

Het staat buiten kijf dat Catalonië, samen met de hoofdstad Barcelona, economisch altijd een zeer belangrijke rol heeft vervuld door de eeuwen heen. Sinds de Oudheid tot nu wordt het beschouwd als één van de rijkere, zo niet de rijkste en meest geïndustrialiseerde regio van Spanje. In Catalonië leefde en leeft nog heel sterk de gedachte dat zij het geld binnen brengen en dat Madrid het opsoupeert.

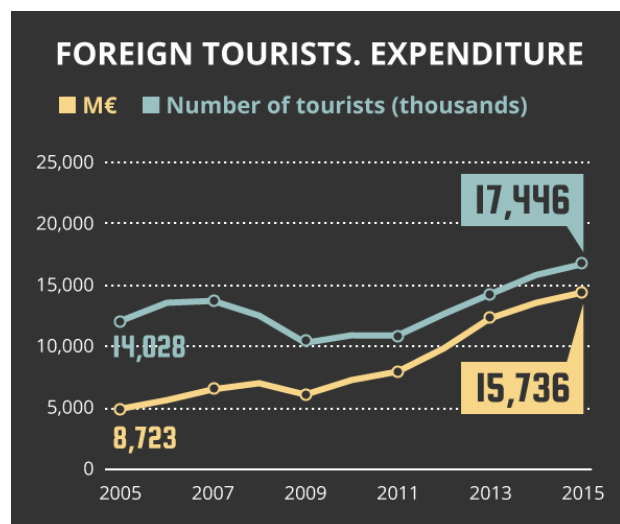
De gunstige ligging kan uiteraard al veel van de welvaart verklaren. Het was de doorgang naar Zuid-Europa maar bovenal ook een poort naar Noord-Afrika en een brug met Zuid-Amerika. Vandaag is Barcelona nog altijd de grootste haven van het Middellandse zeegebied inzake goederenverkeer en de grootste Europese haven voor cruiseschepen (zelfs de vierde grootste op wereldniveau). Ook zakelijk is Barcelona altijd belangrijk geweest en gebleven. Zo behoort het tot de top zes van belangrijkste zakensteden na Londen, Parijs, Frankfurt, Amsterdam en Berlijn.

Naast een zakelijk centrum is Barcelona ook 'hot' bij toeristen. Dit toerisme groeide vooral exponentieel na de Olympische Spelen van 1992. Ook vandaag is de stad nog altijd een toeristische trekpleister. In het eerste kwartaal van 2016 bezochten niet minder dan 2,8 miljoen toeristen de regio, wat een stijging van 8.3% betekent in vergelijking met dezelfde periode in 2015. Het is dan ook duidelijk dat toerisme een belangrijke pijler is van Catalonië's economie (zie grafiek)⁷.

Het toerisme en zeker de nabijheid van de grootstad Barcelona heeft het agrarische Penedès zeker geen windeieren gelegd.

Vandaag is het wijntoerisme een

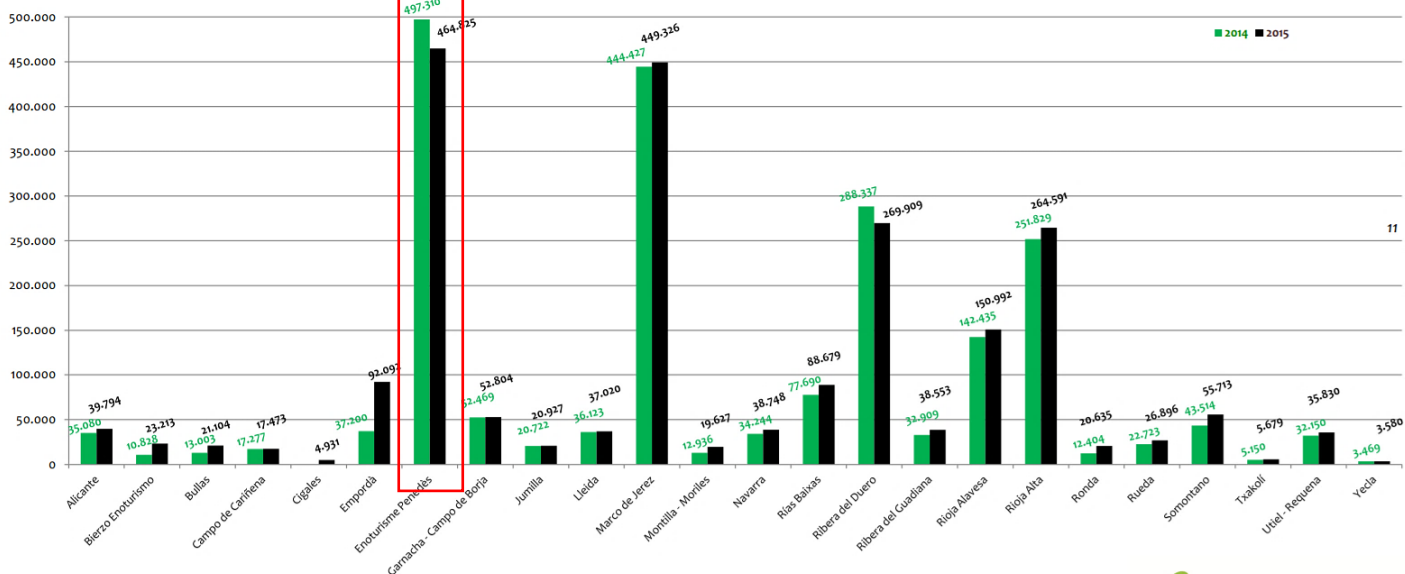
belangrijke bron van inkomsten. De Penedès is de meest bezochte wijnregio van Spanje, waarschijnlijk deels ook te verklaren door het nabije kusttoerisme. Onderstaande statistiek⁸ geeft een goed beeld van het belang van dit wijntoerisme in 2014 en 2015.

⁷ Grafiek van National Statistics Institute (INE). Deze grafiek toont de evolutie van toerisme over 10 jaar voor de regio Catalonië

⁸ Bron: Acevin

DATOS DE VISITANTES EN BODEGAS Y MUSEOS DE LAS RUTAS DEL VINO. COMPARATIVA AÑOS 2014 y 2015

Wie wijntoerisme zegt, zegt natuurlijk ook wijnproductie. Wijn is altijd het belangrijkste handelsgoed van deze streek geweest en gebleven, zowel voor de interne als de externe markt. Op het gebied van export steekt Cava er met kop en schouders boven uit.

90% van alle Cava wordt geproduceerd in de Penedès (meer bepaald in Sant Sadurní d'Anoia). Jaarlijks exporteert men meer dan 200 miljoen flessen Cava, waarvan de helft voor de Europese markt. Hoewel de laatste jaren de groei stagneert, blijft dit een belangrijke bron van inkomsten voor de regio.

Maar ook stille wijnen eisen meer en meer hun rol op in dit economisch verhaal. De D.O. Penedès produceert jaarlijks ongeveer een kleine 145.000 hectoliter wijn, goed voor iets meer dan 18.500.000 flessen (zie tabel9). Hiervan wordt 25% geëxporteerd, 75% is bedoeld voor de lokale markt.

	Mercat estatal		Mercat internacional		TOTAL	
	Ampolles	Euros	Ampolles	Euros	Ampolles	Euros
Catalunya	33.148.299	64.682.720 €	32.492.507	74.913.099 €	65.640.806	139.595.819 €
Penedès	13.170.662	54.260.032 €	5.370.506	28.509.203 €	18.541.168	82.769.234 €
Costers del Segre	4.004.010	13.513.278 €	1.559.244	4.790.160 €	5.563.254	18.303.439 €
Montsant	3.309.361	4.591.503 €	2.169.193	2.583.636 €	5.478.554	7.175.139 €
Empordà	4.475.637	(*)	877.919	(*)	5.353.556	(*)
Priorat	2.016.713	10.691.589 €	2.266.279	16.792.889 €	4.282.992	27.484.477 €
Tarragona	1.329.014	1.985.281 €	599.370	748.017 €	1.928.384	2.733.298 €
Terra Alta	(*)	(*)	980.100	1.979.961 €	980.100	1.979.961 €
Conca de Barberà	673.549	2.171.790 €	241.970	1.200.478 €	915.519	3.372.268 €
Pla de Bages	479.879	2.508.958 €	106.058	568.871 €	585.937	3.077.828 €
Alella	429.032	1.399.825 €	84.729	304.160 €	513.761	1.703.985 €
TOTAL	63.036.166	155.804.975 €	46.747.875	132.390.473 €	109.784.031	288.195.448 €

Het feit dat het agrarische Penedès het zo goed doet, heeft het vooral te danken aan de snelle industrialisatie die voor economische welvaart zorgde in heel Catalonië. Hierdoor konden investeringen gedaan worden in nieuwe industrieën maar ook in de wijngaarden en wijnhuizen. Hierdoor zijn ze veel sneller kunnen groeien dan andere wijnregio's in Spanje.

⁹ Bron : Incavi, Institut Català de la Vinya i el Vi, Comercialització any 2014, p 8.